

Skarżysko-Kamienna, dnia 29.03.2024 r.

GG-II.680.12.1.2021

DECYZJA

Na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 140) oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 775 ze zmianami) po rozpatrzeniu wniosku Wójta Gminy Bliżyn

o r z e k a m

ustalić, że nieruchomości położone w miejscowości Bugaj, gmina Bliżyn, oznaczone w ewidencji gruntów i budynków, obręb 0003 Bugaj, gmina Bliżyn, jako działki: nr 186 o pow. 0,0800 ha, nr 249 o pow. 0,4400 ha i nr 274 o pow. 0,0800 ha, stanowią mienie gromadzkie (gminne).

Uzasadnienie

Wnioskiem znak: GG.6822.5.2020 z dnia 20.01.2021 r. (data wpływu 21.01.2021 r.), uzupełnionym pismem znak: GG.6822.5.2020 z dnia 24.02.2021 r. (data wpływu 25.02.2021 r.), Wójt Gminy Bliżyn wystąpił o uznanie nieruchomości położonych w obrębie geodezyjnym 0003 Bugaj, gmina Bliżyn, oznaczonych jako działki: nr 186 o pow. 0,0800 ha, nr 249 o pow. 0,4400 ha i nr 274 o pow. 0,0800 ha, stanowiących drogi, za mienie gminne (gromadzkie).

Do ww. wniosku załączono oświadczenie mieszkańców sołectwa Bugaj z dnia 31.07.2020 r., w którym mieszkańcy oświadczyli, że nieruchomości oznaczone na załączonej mapie kolorem pomarańczowym, w ewidencji gruntów oznaczone numerami: 186 o pow. 0,0800 ha, 249 o pow. 0,4400 ha i 274 o pow. 0,0800 ha, położone w obrębie geodezyjnym Bugaj w dacie 5 lipca 1963 r. (tj. na dzień wejścia w życie ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych), stanowiły drogi ogólnodostępne. Do wniosku załączono również mapę stanowiącą załącznik do oświadczenia mieszkańców sołectwa Bugaj oraz załącznik graficzny z rozmieszczeniem nieruchomości będących przedmiotem wniosku wraz z opisem.

Wójt Gminy Bliżyn w swoim wniosku wskazał, że przedmiotowe drogi służyły i służą ogółowi mieszkańców jako ciągi komunikacyjne do nieruchomości położonych w najbliższym otoczeniu oraz jako przejazd do gruntów rolnych i leśnych. Ponadto, Wójt Gminy Bliżyn we wniosku wskazał również, że przedmiotowe działki wykorzystywane są na cele użyteczności publicznej, a Gmina Bliżyn utrzymuje ww. działki.

W toku prowadzonego postępowania administracyjnego przeanalizowano dokumenty znajdujące się w zasobach ewidencji gruntów i budynków gm. Bliżyn oraz dokumenty znajdujące się w Powiatowym Ośrodku dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej Starostwa Powiatowego w Skarżysku-Kamiennej. Starosta Skarżyski przeprowadził dokładne i wieloetapowe poszukiwania dokumentów archiwalnych dotyczących majątku gromady wsi

Bugaj w Archiwum Państwowym w Kielcach oraz Archiwum Państwowym w Radomiu. Mimo podejmowanych prób nie odnaleziono dokumentów, z których jednoznacznie wynikałoby, że w dniu wejścia w życie ustawy z dnia 29.06.1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych, tj. w dniu 5 lipca 1963 r. działki objęte przedmiotowym postępowaniem administracyjnym faktycznie stanowiły mienie gromadzkie. Nie został odnaleziony tytuł nabycia przedmiotowych działek przez gromadę, ani żadne inne dokumenty potwierdzające do kogo należały te nieruchomości przed datą 5 lipca 1963 r.

W dniu 13.05.2022 r. Starosta Skarżyski wydał decyzję w sprawie odmowy ustalenia, że nieruchomości położone w miejscowości Bugaj, gmina Bliżyn, oznaczone w ewidencji gruntów i budynków, obręb 0003 Bugaj, gmina Bliżyn, jako działki: nr 186 o pow. 0,0800 ha, nr 249 o pow. 0,4400 ha i nr 274 o pow. 0,0800 ha, będące drogami, stanowią mienie gromadzkie.

Pismem z dnia 26.05.2022 r. znak: GG.6822.5.2020 Wójt Gminy Bliżyn wniósł za pośrednictwem Starosty Skarżyskiego do Wojewody Świętokrzyskiego odwołanie o uchylenie ww. decyzji w całości.

Decyzją z dnia 17.06.2022 r. znak: SPN.IV.7511.1.15.2022 Wojewoda Świętokrzyski uchylił w całości decyzję Starosty Skarżyskiego z dnia 13.05.2022 r. znak: GG-II.680.12.1.2021 i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi I instancji.

Wojewoda Świętokrzyski rozpatrując odwołanie wskazał między innymi, że definicja mienia gromadzkiego (gminnego) zawarta jest w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 29.11.1962 r. w sprawie zarządu mienia gromadzkiego i trybu jego zbywania (Dz. U. Nr 64, poz. 303), wydanym z upoważnienia ustawy z dnia 25.01.1958 r. o radach narodowych. Przepis tego rozporządzenia stanowi, że przez mienie gromadzkie należy rozumieć mienie, które do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 25.09.1954 r. o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych (Dz. U. Nr 43, poz. 191) stanowiło majątek dawnych gromad jako majątek gromadzki, dobro gromadzkie i inne prawa majątkowe. Istniejące do 1954 r. gromady, powstałe na mocy ustawy z dnia 23.03.1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 35, poz. 294), posiadały osobowość prawną oraz były podmiotem praw majątkowych. W związku z tym dla ustalenia, czy dana nieruchomość była mieniem gromadzkim na dzień 5 lipca 1963 r. istotne jest ustalenie, czy przed tą datą nieruchomość była wspólnie użytkowana przez mieszkańców wsi oraz czy w okresie od 1933 roku do 1954 roku stanowiła majątek dawnych gromad. Rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy uzależnione jest od wyjaśnienia, kiedy i na jakiej podstawie powstała masa majątkowa obejmująca przedmiotową nieruchomość, oraz do kogo należała nieruchomość i jak była użytkowana przed datą 5 lipca 1963 r. Ponadto Wojewoda Świętokrzyski dodał, że na podstawie ustawy z dnia 25.09.1954 r. w miejsce istniejących uprzednio gmin i gromad utworzone zostały nowe gromady jako jednostki podziału administracyjnego wsi. Stwierdził też, że na tle tej ustawy wskazuje się w doktrynie, iż przestał w sensie prawnym istnieć dotychczasowy podmiot własności mienia gromadzkiego, ponieważ odpowiednikiem dawnej gromady stała się wieś, która nie miała osobowości prawnej, a zatem nie mogła stać się następczynią gromady w zakresie praw majątkowych. Dodatkowo podał, że ustawa z dnia 25.01.1958 r. o radach narodowych (Dz. U. Nr 5, poz. 16) nie wniosła do sytuacji prawnej mienia gromadzkiego żadnych zmian, a jedynie powierzyła zarząd tym majątkiem gromadzkim radom narodowym. Ustawa ta choć nie zawierała wyraźnego postanowienia, że mienie gromadzkie stało się mieniem państwowym, traktowała to mienie jako własność państwa, pozostawiając je w dyspozycji organów władzy państwowej – gromadzkich rad narodowych.

Wojewoda Świętokrzyski, odnosząc się do ustaleń poczynionych przez Starostę Skarżyskiego, zgodził się ze stwierdzeniem, że na podstawie zachowanej dokumentacji archiwalnej nie jest możliwe ustalenie, czy nieruchomości objęte niniejszym postępowaniem stanowiły mienie gromadzkie. Ponadto zauważył, że w wyniku przeprowadzonych kwerend archiwalnych starosta nie odnalazł żadnych informacji o tym co wchodziło w skład mienia gromadzkiego położonego na terenie miejscowości Bugaj w okresie istnienia dawnych gromad. Odnalezione jednostki archiwalne, dotyczące między innymi utrzymania i budowy dróg gminnych w gminie Bliżyn, nie zawierają informacji o nieruchomościach stanowiących przedmiot postępowania. Jeżeli działki te nie zostały wspomniane w dokumentach dotyczących dróg gminnych, mogły mieć charakter dróg gromadzkich.

W ocenie Wojewody Świętokrzyskiego zachowane dokumenty archiwalne nie pozwalają na jednoznaczne ustalenie, że nieruchomości objęte postępowaniem nie stanowiły mienia gromadzkiego. Zgodnie z ugruntowanym orzecnictwem sądów administracyjnych brak dokumentacji archiwalnej poświadczającej stan prawny nieruchomości w okresie poprzedzającym datę 5 lipca 1963 r. nie uniemożliwia uznania tych nieruchomości za mienie gromadzkie. W ocenie organu odwoławczego, oświadczenia świadków – mieszkańców miejscowości Bugaj powinny być przeanalizowane przez organ I instancji pod kątem ich treści i wiarygodności dowodowej oraz ocenione łącznie z całym zebrany materiałem dowodowym.

Wojewoda Świętokrzyski wskazał, aby organ I instancji rozpatrując ponownie sprawę podjął wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli. Ze względu na ograniczenia dowodowe wynikające ze znacznego upływu czasu oraz historycznych zaszłości, jakie występowały w toku kształtowania się instytucji ustrojowych samorządu terytorialnego, wartościowymi dowodami mogą być wskazane w art. 75 kpa zeznania świadków, opinie biegłych oraz oględziny. Jeżeli takie dowody mogą przyczynić się do wyjaśnienia istotnych dla sprawy okoliczności, powinny zostać przeprowadzone podczas rozprawy administracyjnej.

Starosta Skarżyski zawiadomił mieszkańców o rozprawach administracyjnych w związku z toczącym się postępowaniem administracyjnym, wszczętym na wniosek Wójta Gminy Bliżyn, dotyczącym wydania decyzji uznającej za mienie gminne (gromadzkie) nieruchomości położonych w miejscowości Bugaj, gmina Bliżyn, stanowiących drogi, oznaczonych jako działki o numerach: 186, 249 i 274.

Z uwagi na brak możliwości stawienia się osobiście, na zaplanowanych rozprawach administracyjnych, mieszkańcy wsi Bugaj przedłożyli Staroście Skarżyskiemu oświadczenia na piśmie. Przedmiotowe oświadczenia zostały złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Świadkowie oświadczyli między innymi, że działki będące przedmiotem wniosku stanowiły ogólnodostępne, drogi dojazdowe do domostw i pól. Drogi te musiały być wyodrębnione z innych gruntów, gdyż miały nadane w późniejszym czasie osobne numery działek oraz nie jest im wiadome, żeby wchodziły w skład czyjegokolwiek gospodarstwa. Utrzymaniem wszystkich dróg na terenie gromady (wsi) w latach 1933 – 1954 zajmowali się mieszkańcy gromady (wsi) z sołtysem przy pomocy gminy i były one nieprzerwanie użytkowane jako drogi ogólnodostępne do 1963 r. jak również są one użytkowane obecnie. Ponadto oświadczyli, że nie jest im wiadome, żeby ktokolwiek rościł sobie do tych dróg prawa, pretensje, czy je zagradzał. Dodać należy, że powyższe potwierdzili również na piśmie mieszkańcy wsi Bugaj, którzy nie byli zawiadomieni o rozprawach administracyjnych.

Dodatkowo Wójt Gminy Bliżyn pismem z dnia 22.12.2022 r. znak: GG.6822.5.2020 odpowiadając na pismo Starosty Skarżyskiego poinformował między innymi, że nie może wskazać konkretnej daty wyodrębnienia przedmiotowych nieruchomości, gdyż nie udało się odnaleźć dokumentów potwierdzających taką datę. Ponadto wskazał, że należy przyjąć, iż gmina odpowiadająca terytorialnie obecnej gminie Bliżyn jako gmina wiejska składająca się z wielu miejscowości, musiała być podzielona na gromady, gdyż tak stanowił przepis obowiązującego prawa. Co za tym idzie, gromada jako jednostka pomocnicza gminy, władała nieruchomościami gromadzkimi i utrzymywała je, w tym drogami ogólnodostępnymi. Drogowy charakter przedmiotowych nieruchomości potwierdzają dane ewidencji gruntów z roku 1967 oraz oświadczenia mieszkańców. Dodatkową przesłanką są zapisy aktualnej ewidencji gruntów, która wskazuje, że przy części z wnioskowanych dróg znajdują się budynki z lat 30-tych XX w., a co za tym idzie, musiała istnieć do nich komunikacja w postaci dojazdów. W latach 1933-1954 utrzymanie tych dróg spoczywało na mieszkańcach gromady, jako jednostki pomocniczej gminy, a po likwidacji gromad obowiązek ten przeszedł na właściwe gminy, a obecnie spoczywa na Wnioskodawcy. Ze względu na duży upływ czasu, w tym okres II wojny światowej, wiele z dokumentów mogło ulec zniszczeniu lub zaginięciu, dlatego też Wójt Gminy Bliżyn nie może wskazać dokumentów, na podstawie których przedmiotowe nieruchomości weszły w skład mienia dawnej gromady położonej na terenie sołectwa Bugaj.

Ponadto Starosta Skarżyski działając na podstawie art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego obwieszczeniem z dnia 30.03.2023 r. znak: GG-II.680.12.1.2021 poprosił osoby, które mają wiedzę w przedmiotowej sprawie o przedłożenie informacji na piśmie w terminie do 15.05.2023 r. Do wyznaczonego terminu nie wpłynęły żadne dodatkowe dowody w sprawie.

Stosownie do art. 10 §1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 Kodeks postępowania administracyjnego Starosta Skarżyski zawiadomieniem z dnia 29.09.2023 r. znak: GG-II.680.12.1.2021 poinformował strony postępowania o przysługującej możliwości wypowiedzenia się odnośnie zebranych dowodów w przedmiotowej sprawie.

Przedmiotowe nieruchomości w aktualnym rejestrze ewidencji gruntów i budynków, obręb 0003 Bugaj, gm. Bliżyn, oznaczone są jako działki: nr 186 o pow. 0,0800 ha, nr 249 o pow. 0,4400 ha i nr 274 o pow. 0,0800 ha, figurują jako władanie samoistne Gminy Bliżyn, użytkowanie drogi gminne i wykazane są jako drogi oznaczone symbolem dr.

W rejestrze gruntów Obręb Bugaj, Gromada Bliżyn, Powiat Kielce, Województwo kieleckie, z 1967 r. działki: nr 186 o powierzchni 0,08 ha, nr 249 o powierzchni 0,44 ha, nr 274 o powierzchni 0,08 ha, zapisane są jako nieruchomości we władaniu Prezydium Powiatowej Rady Narodowej Powiatowy Zarząd Dróg Lokalnych (nr rejestru 2).

W rejestrze gruntów Obręb - Obszar wiejski (wieś) Bugaj, Jednostka ewidencyjna Bliżyn, Województwo Kielce, z 1977 r. działki: nr 186 o powierzchni 0,08 ha, nr 249 o powierzchni 0,44 ha, nr 274 o powierzchni 0,08 ha, zapisane są jako nieruchomości we władaniu Urzędu Gminy w Bliżynie – drogi gospodarcze, (nr jednostki rejestrowej 99).

Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych starosta wydaje decyzję o ustaleniu, które spośród nieruchomości, o których mowa w art. 1 ust. 2 i 3, stanowią mienie gromadzkie.

Mienie gromadzkie, w rozumieniu art. 1 ust. 2 ww. ustawy, obejmuje nieruchomości rolne, leśne i obszary wodne, stanowiące mienie gromadzkie w rozumieniu przepisów o zarządzie takim mieniem, jeżeli przed dniem wejścia w życie tej ustawy były faktycznie użytkowane wspólnie przez mieszkańców wsi.

Mienie gromadzkie służyło zaspokajaniu potrzeb ogółu mieszkańców dawnych gromad. Mienie to stanowiły grunty, takie jak: działki szkolne, remizy strażackie, karczmy, osady kowalskie, domy ludowe oraz ogólnodostępne drogi dojazdowe do pól i domostw, itp.

W wyniku przeprowadzonego postępowania administracyjnego oraz w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy ustalono, że nieruchomości położone w miejscowości Bugaj, gmina Bliżyn, stanowiące drogi, oznaczone w ewidencji gruntów i budynków, obręb 0003 Bugaj, gmina Bliżyn, jako działki: nr 186 o pow. 0,0800 ha, nr 249 o pow. 0,4400 ha i nr 274 o pow. 0,0800 ha, na dzień wejścia w życie ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych były użytkowane wspólnie przez mieszkańców wsi Bugaj jako drogi ogólnodostępne, zatem w świetle przepisu art. 1 ust. 2 i 3 ustawy stanowią mienie (gromadzkie) gminne.

Mienie gminne stanowi część mienia komunalnego, będącego własnością gminy, administrowanie nim jest ograniczone i uzależnione od woli mieszkańców. Sołectwo, osiedle zarządza i korzysta z mienia komunalnego oraz rozporządza dochodami z tego źródła w zakresie określonym statutem. Ponadto rada gminy nie może uszczuplić praw sołectwa, osiedla do korzystania z mienia gminnego bez zgody zebrania wiejskiego.

Mając na uwadze powyższy stan faktyczny i prawny orzeczono jak w sentencji decyzji.

Decyzja niniejsza zostaje podana do publicznej wiadomości na okres 14 dni poprzez:

- wywieszenie na tablicach ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Skarżysku - Kamiennej, Urzędu Gminy Bliżyn oraz Sołectwa wsi Bugaj,
- zamieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej Powiatu Skarżyskiego i Urzędu Gminy Bliżyn,
- zamieszczenie w prasie lokalnej.

Od decyzji niniejszej służy stronom prawo wniesienia odwołania do Wojewody Świętokrzyskiego za pośrednictwem Starosty Skarżyskiego, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

Starosta
Artur Berus

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Bliżyn
ul. Kościuszki 79A
26 – 120 Bliżyn
 - 3 egz., w celu wywieszenia na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy na okres 14 dni, zamieszczenie w BIP i zamieszczenie w prasie lokalnej oraz zwrotu z potwierdzeniem okresu ogłoszenia po upływie ww. terminu
2. Sołtys wsi Bugaj
(adres w aktach sprawy)
 - w celu wywieszenia na tablicy ogłoszeń na okres 14 dni oraz zwrotu z potwierdzeniem okresu ogłoszenia po upływie ww. terminu
3. Wydział Organizacyjny i Spraw Obywatelskich

Starostwa Powiatowego w Skarżysku - Kamiennej

- w celu wywieszenia na tablicy ogłoszeń Starostwa na okres 14 dni i zamieszczenia w BIP oraz zwrotu z potwierdzeniem okresu ogłoszenia po upływie ww. terminu

4. A/a